

SKUPŠTINA CRNE GORE

Odbor za ljudska prava i slobode

Broj: 00-63-8/21-

Podgorica, 23. februar 2021. godine

INFORMACIJA

SA SASTANKA PREDSJEDNIKA ODBORA ZA LJUDSKA PRAVA I SLOBODE JOVANA JOLA VUČUROVIĆA SA AMBASADOROM DRŽAVE PALESTINE U CRNOJ GORI NJ.E. RABIJEM ALHANTULIJEM, održanog 22. februara 2021. godine

Predsjednik Odbora za ljudska prava i slobode Jovan Jole Vučurović sastao se sa ambasadorom Države Palestine u Crnoj Gori Nj.E. Rabijem Alhantulijem, na njegov zahtjev.

Sastanak je održan 22. februara 2021. godine u Skupštini Crne Gore.

Predsjednik Odbora je iskazao posebno zadovoljstvo zbog prijateljskih odnosa i dobre saradnje Crne Gore i Države Palestine, uz uvjerenje da u narednom periodu treba nastaviti aktivnosti na daljem jačanju i razvoju bilateralnih odnosa i obostrano korisne saradnje. Upoznao je ambasadora sa nadležnostima Odbora za ljudska prava i slobode, sa posebnim akcentom na aktivnosti Odbora realizovane tokom 27. saziva Skupštine. Istakao je da Odbor u kontinuitetu preduzima aktivnosti na zaštiti, promociji i unapređenju stanja ljudskih prava u Crnoj Gori, sa posebnim osvrtom na prava ranjivih grupacija, što je prepoznato i od strane Evropske komisije. U skladu sa praksom usvajanja planskih dokumenata Odbor već desetu godinu, na osnovu aktivnosti Skupštine, Programa rada Vlade i Izvještaja Evropske komisije o Crnoj Gori sačinjava Plan aktivnosti kojim se obuhvataju sve važne aktivnosti iz oblasti vladavine prava, odnosno iz domena koji pokrivaju pregovaračka poglavlja 23 i 24. Informisao je da su od 17. decembra 2020. kada je konstituisan Odbor za ljudska prava i slobode 27. saziva Skupštine Crne Gore do sada održane tri sjednice Odbora na kojima su razmatrani brojni akti koji se tiču zaštite i ostvarivanja ljudskih prava. Najavio je da će na Četvrtoj sjednici Odbora 24. februara 2021. biti predstavljena Studija "Višedimenzionalno siromaštvo djece u Crnoj Gori" koja je sačinjena u saradnji istraživača iz UNICEF-ove Kancelarije za istraživanje - Innocenti i Kancelarije UNICEF-a u CG. Predsjednik Odbora je ukazao da se Odbor kojim predsjedava izdvaja od drugih radnih tijela održavanjem sastanaka van zgrade Skupštine i posjetama ustanovama zatvorenog tipa u kojima bi se moglo očekivati kršenje ljudskih prava. Takođe, podsjetio je da je na početku rada u ovom Odboru posjetio Biblioteku za slijepe Crne Gore i upoznao se sa njihovim radom. Zaključio je da je saradnja Odbora sa nevladinim sektorom i međunarodnim organizacijama sa sjedištem u Crnoj Gori intenzivna i na visokom nivou.

Ambasador Rabi Alhantuli je informisao predsjednika Odbora o situaciji u Palestini i aktuelnim dešavanjima. Ocijenio je da su odbori za ljudska prava ključni u svakom parlamentu koji predstavlja centar demokratskog razvoja i iskazao razumijevanje za odgovornost koju sa sobom nosi funkcija predsjednika Odbora za ljudska prava i slobode, naročito u trenutnoj političkoj situaciji u Crnoj Gori. Jedan od prioriteta ambasadora Države Palestine je razgovor sa zvaničnicima države i informisanje o razvoju situacije u Palestini, jer ljudi i dalje nemaju dovoljno informacija o situaciji na terenu. Glavno pitanje u Palestini odnosi se na ljudska prava i pravdu. Naglašavajući da svaka država bazira svoju vanjsku politiku na tri osnove: nacionalni interes, činjenice i načela i vrijednosti, ocijenio je da u svijetu dominira interes koji nadjačava načela i vrijednosti. Uvjeren je da Skupština Crne Gore i Odbor za ljudska prava i slobode imaju značajnu ulogu u praćenju politike Vlade Crne Gore. Podsjetio je da su demokratske zemlje obavezne da poštuju Univerzalnu deklaraciju o ljudskim pravima, a članice UN-a da poštuju i sprovode usvojene rezolucije UN-a. Činjenica je da je Država Palestina jedna od malobrojnih država o kojoj su usvojene brojne rezolucije u kojima se opisuju stanje i traži reakcija međunarodne zajednice. Međutim, pojedine države članice UN-a glasaju za podršku rezolucijama, ali je njihova zvanična politika u praksi u potpunosti suprotna sa odredbama istih.

Predsjednik Odbora Vučurović je naglasio da se ljudska prava i slobode palestinskog naroda moraju zaštititi i da je mirnim i diplomatskim sredstvima neophodno pronaći održivo rješenje, čime bi se osigurala stabilnost tog regiona, ali i cijelog svijeta. Kao što je pandemija virusa COVID-19 zahvatila cijeli svijet, tako i nerješavanje „gorućih“ pitanja u pojedinim područjima planete, može da „zapali“ cio svijet, pa je neophodno da se velike sile uključe u rješavanje ovih problema i da predlože rješenja u kojima se neće voditi navijačkim

strastima. Do sada je izgubljeno mnogo vremena i najtragičnije je što su izgubljeni brojni ljudski životi, a trajno rješenje problema se ne nazire.

Na pitanje ambasadora Alhantulija o procjeni stanja, aktuelnih političkih dešavanja u Crnoj Gori i ljudskim pravima i slobodama, predsjednik Odbora Jovan Jole Vučurović je naglasio da sa šireg, političkog pristupa, a ne samo iz pozicije predsjednika Odbora, želi da podsjeti da je u Crnoj Gori na parlamentarnim izborima održanim 30. avgusta 2020. godine nakon 30 godina, odnosno nakon 75 godina, promijenjena vlast. Mišljenja je da su u periodu nesmjernjivosti vlasti najugroženija ljudska prava i slobode, što je bilo primijetno u poslednjih 20 godina u Crnoj Gori, kada su, po njegovoj ocjeni, ugrožavana ljudska prava i slobode srpskog naroda u Crnoj Gori, posebno na polju zapošljavanja u državnoj upravi i u oblasti vjerskih sloboda. Podsjetio je na prošlogodišnje masovne proteste vjernika i naroda u Crnoj Gori koji su uslijedili nakon usvajanja Zakona o slobodi vjeroispovijesti ili uvjerenja i pravnom položaju vjerskih zajednica. Naglasio je da je nepravda ispravljena nedavnim donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o slobodi vjeroispovijesti ili uvjerenja i pravnom položaju vjerskih zajednica, koji, po njegovom uvjerenju, donosi pravdu za sve vjerske zajednice. Poslije izbora je protekao duži vremenski period do formiranja Vlade Crne Gore, uz mnogo nejasnoća i detalja koji nijesu uobičajeni, jer subjekti koji su učestvovali na izborima i koji su ostvarili pobjedu ne sačinjavaju Vladu Crne Gore. Ekspertska Vlada ima mnogo problema u definisanju rješenja koja bi doprinijela boljem ostvarivanju ljudskih prava i sloboda. Naglasio je da je vladavina prava osnov za sve i da se ne može govoriti o ljudskim pravima u situacijama kada nema pravne države i ukoliko građani nemaju povjerenje u sudstvo, tužilaštvo i policiju. Nada se da će se u predstojećem periodu u poglavljima 23 i 24 djelovati brže i odlučnije, što bi doprinijelo ostvarivanju konkretnih rezultata. Odbor za ljudska prava i slobode će, u skladu sa svojom nadležnošću utvrđenom Poslovnikom Skupštine Crne Gore, maksimalno doprinostiti zaštiti ljudskih prava svih građana u Crnoj Gori.

Na pitanje da li je Odbor bio uključen u pripremu i razmatranje Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Državnom tužilaštvu i Predloga zakona o Tužilaštvu za organizovani kriminal i korupciju, predsjednik Vučurović je saopštio da su predloge zakona podnijeli predsjednici svih poslaničkih klubova parlamentarne većine u cilju donošenja zakona koji su trebali da obezbijede da Crna Gora počne put ka vladavini prava i da se oslobodi određenih lica u sudstvu i tužilaštvu koji su u poslednjih pet godina više djelovali u obračunu sa Demokratskim frontom i opozicijom, nego u sprovođenju zakona. Donošenje zakona je odloženo za mjesec dana i smatra da je to štetno za Crnu Goru.

Ambasador Alhantuli vjeruje da će u bliskoj budućnosti politička scena u Crnoj Gori biti homogenija, jer je svaki prelazni period težak i potrebno je određeno prilagođavanje. Lično vjeruje da su ostvarivanje i zaštita ljudskih prava građana ključni prioritet države i njenog naroda, a ne evropske integracije, sa čime se saglasio i poslanik Vučurović naglašavajući da nije dobro imati integracije radi njih samih, već radi boljeg života građana u skladu sa maksimumom „Sva prava svima, ista prava za sve“.

Ambasador Alhantuli je naglasio da su teme pravde, prava i sloboda za Palestince veoma važne, jer 54 godine žive u nepravdi, pod izraelskom okupacijom, a čak 72 godine su protekle od nasilnog stvaranja izraelske države. Palestina predstavlja primjer gdje međunarodna zajednica nije ispunila sopstvene obaveze poštovanja međunarodnog prava. Pitanje Palestine je trajna tema u Ujedinjenim nacijama i to pitanje je stvoreno u Ujedinjenim nacijama, jer je 1946. godine u UN-u pokrenuta ideja stvaranja nove države Izrael na prostoru Palestine. Od tada su usvojene brojne rezolucije Generalne skupštine Ujedinjenih nacija koja u prosjeku svake godine usvoji čak 17 rezolucija o Palestini, dok Savjet za ljudska prava u Ženevi svake godine usvaja u prosjeku po tri rezolucije koje se tiču Palestine. Podsjetio je da od 1979. u Ujedinjenim nacijama postoji Odjeljenje za pitanja Palestine, dok se 29. novembar širom svijeta obilježava kao Međunarodni dan solidarnosti sa narodom Palestine. Takođe, urađeni su brojni izvještaji nezavisnih eksperata o stanju u Palestini. Zbog nedostatka političke volje velikih sila, sve rezolucije su nažalost „mrtvo slovo na papiru“. Međutim, za njih u Palestini rezolucije su važne, jer im omogućavaju da prikupe pravne poene koje će u jednom trenutku iskoristiti da vrata sve što je njihovo. Niko ne može zanemariti toliki obim kršenja ljudskih prava od strane Izraela, ali i pored toga ne preduzimaju se sankcije prema Izraelu. Iako postojeći međunarodni sistem nije pravedan i ima dvostruke aršine, jedini je koji im je dat na raspolaganje. Palestinski zvaničnici imaju teškoća da ubijede sopstveni narod u važnost rezolucija i nastavka saradnje sa međunarodnom zajednicom, jer još uvijek konkretnih rezultata nema. Ljudi su izgubili povjerenje u međunarodni sistem i palestinski zvaničnici su u obavezi da zahtijevaju od svake države članice Ujedinjenih nacija da ispoštuje

obaveze iz rezolucija. Put postizanja pravde je spor, ali se nada da će uskoro pojedine države zbog kršenja ljudskih prava uvoditi sankcije Izraelu.

Ambasador je podsjetio da je Savjet za ljudska prava u Ženevi prije dvije godine usvojio rezoluciju u kojoj je navedeno više od 100 preduzeća iz Izraela i međunarodne zajednice umiješanih u kršenje ljudskih prava. Naglasio je da je Međunarodni krivični sud prošle sedmice donio odluku po kojoj ima nadležnost nad Palestinom, što je prvi put u historiji, čime se pružila mogućnost da se izraelski kriminalci privedu pravdi. Podsjetio je da je prethodnim i sadašnjim zvaničnicima u Crnoj Gori ukazivao na saradnju sa Izraelom po pitanju odbrane. Činjenica je da je Izrael razvio vojnu industriju, ali je bitno da se utvrdi kako i gdje je razvijena. Ne smiju se zanemariti brojna kršenja ljudskih prava od strane Izraela. Kada je u pitanju multilateralizam, neophodno je poštovati međunarodno pravo i načela ljudskih prava i sloboda.

Predsjednik Odbora za ljudska prava i slobode Jovan Jole Vučurović je naglasio da je pozicija Crne Gore u vezi sa izgradnjom ilegalnih naselja, anektiranjem palestinskih teritorija, kršenjem ljudskih prava u okupiranim teritorijama, napadima na vjerske objekte, crkve i džamije u Jerusalimu, prisilno raseljavanje palestinskog stanovništva u Jerusalimu, kao i zabranjivanje ulaza ruskih vakcina Sputnik u pojas Gaze usklađena sa stavom Evropske unije. Pozicija Crne Gore, kao i Evropske unije je da su navedena naselja nezakonita po međunarodnom pravu i da pomenuti događaji predstavljaju teško kršenje međunarodnog prava i dodatno narušavaju realizaciju održivog “dvodržavnog rješenja” izraelsko-palestinskog sukoba, za koje se Crna Gora dosljedno i principijelno zalaže kako bi se mirnim i diplomatskim sredstvima pronašlo održivo rješenje i time osigurala stabilnost regiona, ali i cijelog svijeta.

Sagovornici su iskazali zadovoljstvo sastankom, uz očekivanje da će u narednom periodu biti nastavljena saradnja Crne Gore i Države Palestine u brojnim oblastima koje su od zajedničkog interesa.

SEKRETAR ODBORA

Slava Burić

PREDSJEDNIK ODBORA

Jovan Jole Vučurović